Memo

Voor	:	De gemeenteraad van Ooststellingwerf
Van	:	Het college van Burgemeester en Wethouders
Datum	:	13 april 2021
Onderwerp	:	Opbouwwerk in Ooststellingwerf vanaf 2022

Inleiding

Tijdens de dorpsgesprekken in 2019 bleek dat inwoners(groepen) veel ideeën hebben voor hun dorpen en wijken, maar dat zij deze niet altijd op eigen kracht kunnen realiseren. De vraag was: 'Help ons bij organisatie, complexe procedures en samenwerking met andere partijen'. Extra opbouwwerk is ingezet om deze ondersteuning te bieden.

De 'Pilot extra opbouwwerk in dorpen en wijken' loopt af per 31 december 2021. Een besluit moet worden genomen over het vervolg van het opbouwwerk in Ooststellingwerf vanaf 2022.
De gemeente verleent jaarlijks structurele subsidie voor 8 uur opbouwwerk aan Stichting Scala Welzijn. Gedurende de pilot is daar 52 uur extra opbouwwerk aan toegevoegd. Twee opbouwwerkers konden daardoor 30 uur per week aan de slag in onze dorpen en wijken.
Het evaluatieverslag van de pilot met de titel *'Bewoners aan het woord – deel 2'* geeft u een beeld van wat het opbouwwerk bijdraagt in de dorpen en wijken. In deze memo gaan we kort in op:

1. kernpunten van de evaluatie;
2. hoe een verzoek van dorpen voor ondersteuning van vrijwillige besturen (zie bijlage 'Voorstel bestuurscoach') kan worden geïntegreerd in het opbouwwerk;
3. de kosten van structurele voorzetting van het extra opbouwwerk;
4. de organisatiestructuur van het opbouwwerk

1. Kernpunten evaluatie opbouwwerk

1.1 Het opbouwwerk helpt initiatieven van inwoners verder
Uit de evaluatie van de 'Pilot Extra Opbouwwerk in Dorpen en Wijken' blijkt dat het opbouwwerk, ondanks corona, inwoners heeft weten te mobiliseren en initiatieven verder gebracht. De vitaliteit van onze dorpen wordt daarmee vergroot..

1.2 Samenlevingsopbouw draagt bij aan verbinding tussen mensen
Met behulp van het opbouwwerk komen ontmoetingsplekken tot stand. Activiteiten, samenwerking en ontmoetingsplekken in de dorpen en wijken brengen mensen bij elkaar en dragen bij aan verbinding, zingeving en voorkomen van eenzaamheid.

1.3 Processen zijn in gang gezet en inwoners rekenen op de gemeente

Uit de evaluatie : 'Er is wat in beweging gezet. Mensen zijn uit hun hok gekomen, voelen zich gesterkt en gesteund, gehoord en gezien. Mensen durven te dromen, de drive is er. […] Bewoners zijn gegroeid, zijn anders gaan denken en doen. '

1.4 Opbouwwerk vraagt onderhoud

Uit de evaluatie: 'Opbouwwerk begeleidt processen van initiatieven van inwoners vaak in samenwerking met instellingen en overheidsinstanties. Dat vergt een lange adem en is nooit af, elke fase vraagt om andere ondersteuning.' Structurele inzet van opbouwwerk is nodig om de tot nu toe behaalde resultaten te borgen, initiatieven te blijven honoreren, inwoners de weg te wijzen in procedures en bewoners te blijven versterken.

2. Opbouwwerk en het 'Voorstel bestuurscoach'

Opbouwwerkers ondersteunen nieuwe initiatieven van inwoners. Uit de dorpsgesprekken, de bijeenkomsten 'Iedereen doet en ontmoet' en de evaluatie van het opbouwwerk blijkt echter dat ook bestaande organisaties ondersteuning nodig hebben om de slagkracht van hun organisatie op orde te houden. Daarvoor zijn een voltallig bestuur en voldoende vrijwilligers nodig. Nieuwe wensen en behoeften van inwoners wat betreft hun vrijwillige inzet moeten worden vertaald naar nieuwe manieren van taken verdelen en samenwerken.

Vanuit de bijeenkomsten voor de doe-agenda 'Iedereen doet en ontmoet' is op initiatief van Folkert Bouma uit Makkinga t.b.v. het doel: 'Oplossingen creëren voor het tekort aan bestuursleden bij verenigingen en organisaties' door enkele deelnemers een voorstel gemaakt voor de ondersteuning van vrijwillige besturen door een 'bestuurscoach'. Dit voorstel (zie bijlage) is gedeeld met de betrokken partijen bij 'Iedereen doet en ontmoet' en besproken in de begeleidingscommissie opbouwwerk.

Het 'Voorstel bestuurscoach' bepleit de inhuur van een aparte functionaris om vrijwillige besturen te ondersteunen. Omdat echter de opbouwwerkers de dorpen kennen en het netwerk en de vaardigheden hebben om de rol van 'bestuurscoach' te vervullen, stellen wij voor om de taak 'bestuurs-coaching' onder te brengen bij het opbouwwerk. Ondersteuning van besturen van bijvoorbeeld 'Plaatselijke Belangen' wordt ook nu al opgepakt door het opbouwwerk.
De begeleidingscommissie opbouwwerk kan zich hierin vinden.

3. Opbouwwerk financieel

52 uur extra opbouwwerk per week (inclusief bestuurs-coaching) kan worden gerealiseerd voor € 135.000 euro per jaar (€ 130.000 formatie en € 5.000 uitvoeringsbudget)

De kosten zijn ingeperkt door:

3.1 Te kiezen voor minder senior-uren

De opbouwwerkopdracht in Ooststellingwerf vraagt de nodige ervaring van de opbouwwerkers. In de pilot werkten we met 52 uur senior-inzet. We stellen voor om voortaan te kiezen voor deels medior-inzet (minimaal 8 jaar ervaring), hiermee wordt ca €10.000 per jaar bezuinigd.

3.2 Het uitvoeringsbudget te verlagen

Het uitvoeringsbudget is bedoeld om kosten te dekken, die nodig zijn om activiteiten of ontwikkelingen in dorpen en wijken op te starten of mogelijk te maken. Dit budget brengen we terug van € 10.000 naar € 5.000 per jaar. Voor verdergaande ontwikkelingen kan financiële ondersteuning worden aangevraagd bij bv Het Fonds of het Iepen Mienskipfûns.

3.3 De taak ‘bestuurs-coaching’ onderdeel te laten zijn van de opbouwwerkopdracht

Het ‘Voorstel bestuurscoach’ bepleit de inhuur van een aparte functionaris om vrijwillige besturen te ondersteunen. Door deze taak te beleggen bij het opbouwwerk, zonder daar extra uren voor beschikbaar te stellen, zijn extra uitgaven voorkomen, terwijl wel aan beide taken wordt gewerkt.

4 Organisatie van het opbouwwerk

Uit de evaluatie blijkt dat de huidige organisatie van het opbouwwerk bijdraagt aan zelfsturing en dat de onafhankelijkheid van het opbouwwerk wordt gewaardeerd.
Voorstel is, om bij voortzetting van het extra opbouwwerk, de organisatiestructuur van de ‘Pilot extra opbouwwerk’ te handhaven. De opbouwwerkers werken onafhankelijk en ontvangen hun opdrachten uit de dorpen en wijken. De ‘Begeleidingscommissie Opbouwwerk’, bestaande uit vertegenwoordigers uit de dorpen, voert het ‘inhoudelijk werkgeverschap’, waaronder ook de nieuwe taak ‘bestuurs-coaching’ valt. Het formele werkgeverschap is belegd bij Stichting Scala Welzijn.